

"Мирас" Университеті

Бекітілген
Отырыс шешімімен
Ғылыми Кеңес
01.09.2022 ж. №1 хаттама

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат

"Мирас" университеті

Шымкент, 2022ж.

1. Жалпы ережелер

1.1 Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат университет қызметіндегі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуға және жолын кесуге бағытталған "Мирас" университетінің нормативтік құжаты болып табылады.

1.2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат-сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға, қоғамның мемлекеттік органдардың қызметіне сенімін арттыруға бағытталған құқықтық, әкімшілік және ұйымдастырушылық шаралар және Заңға сәйкес өзге де шаралар.

1.3 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңына, ЖОО-лардың сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды әзірлеу және қабылдауы бойынша БҒМ әдістемелік ұсынымдарына, 2022-26 жылдарға арналған ПҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат тұжырымдамасына және басқа да нормативтік-құқықтық актілерге, сондай-ақ Ғылыми кеңестің қаулыларына, ректордың бұйрықтарына және осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатқа сәйкес әзірленді.

2.Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда қолданылатын ұғымдар мен анықтамалар саясатқа

Сыбайлас жемқорлық -жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы өзіне не үшінші тұлғаларға, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы пара беру.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс — тиісті ұйымның және оның қызметкерлерінің квазимемлекеттік сектор субъектісі бөлімшелерінің біріне жүктелетін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасын сақтауын қамтамасыз ету жөніндегі функция;

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық -заңда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі — сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі.

3.Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты енгізудің мақсаттары мен міндеттері

3.1. "Мирас" университетінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты енгізудің негізгі мақсаттары:

1. Университет қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша жұмыс.
2. Атқаратын лауазымына қарамастан Университет қызметкерлерінде сыбайлас жемқорлықты оның көрінуінің кез келген нысандары мен түрлерінде қабылдамауды қалыптастыру.
3. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасының негізгі талаптарын түсіндіру.

3.2. Алға қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты енгізудің мынадай міндеттері белгіленеді:

1. Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті қалыптастыру.
2. Сыбайлас жемқорлық мүмкіндіктерін жою.
3. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық үшін жауапкершіліктің бұлтартпастығын қамтамасыз ету жөніндегі шараларды жетілдіру.
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды іске асырудың тиімді мониторингін қамтамасыз ету.
5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті тұлғаның қызметін одан әрі жетілдіру.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың принциптері мен талаптары:

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің негізгі қағидаттары мен талаптары:

1. Барлығының заң алдындағы теңдігі және әділеттілік.
2. Жариялылық, ашықтық және есеп беру.
3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларын кешенді пайдалану.
4. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алудың басымдығы.
5. Мемлекет пен азаматтық қоғамның өзара іс-қимылы.
6. Тиімділік және тиімділік.
7. Сыбайлас жемқорлықты оның барлық көріністерінде қабылдамау.
8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдем көрсететін адамдарды қорғау.
9. Сыбайлас жемқорлық үшін жауапкершіліктің бұлтартпастығы.
10. Сапалы цифрлық трансформация.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға жауапты тұлға

Университет әкімшілігі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға, оның ішінде университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын іске асыруға өзінің қажеттіліктеріне, міндеттеріне, қызметінің ерекшелігіне, штат санына, ұйымдық құрылымына, материалдық ресурстарына және басқа да белгілеріне қарай жауапты адамды айқындайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға жауапты адамның негізгі міндеттері:

1. Университетте сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша шешімдер қабылдау үшін ұсынымдар дайындау.
2. Университетте сыбайлас жемқорлықтың туындау қаупін тудыратын себептер мен жағдайларды жоюға бағытталған ұсыныстар дайындау.
3. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі шараларды іске асыруға бағытталған нормативтік актілердің жобаларын әзірлеу және ғылыми кеңесті бекітуге ұсыну.
4. Қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын анықтауға бағытталған іс-шаралар өткізу.
5. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бағалау жүргізуді ұйымдастыру.
6. Бақылау - қадағалау және құқық қорғау органдарының уәкілетті өкілдеріне Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша инспекциялық тексерулер жүргізу кезінде жәрдем көрсету.
7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру мәселелері бойынша түсіндіру іс-шараларын жүргізу.
8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы насихатты ұйымдастыруға қатысу.
9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмыс нәтижелеріне бағалау жүргізу және тиісті есепті материалдарды дайындау.
10. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесін тиімді іске асыру "сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" заңға сәйкес.

6. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені

6.1. Университетте сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуды сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға жауапты тұлға жүзеге асырады:

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың негізгі элементтерінің бірі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау болып табылады. Бұл бағалаудың мақсаты-қызметкерлер мен профессорлық-оқытушылық құрамның нақты әрекеттерін анықтау.

2.Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендетуге бағытталған құқықтық, әкімшілік және ұйымдастыру шараларын қабылдау.

3.Сыбайлас жемқорлыққа ықпал ететін себептер мен жағдайларды болдырмау және жою (азайту), сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың салдарын жою жөніндегі кешенді және дәйекті шараларды әзірлеу және іске асыру.

4.Университеттегі сыбайлас жемқорлық фактілері туралы өтініштер (шағымдар) негізінде қызметтік тексерулер жүргізу.

5.Университет қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзу немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларының тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар енгізу фактілері туралы хабарлауы үшін ақпараттандыру арналарының мониторингі.

6.ЖОО және оның үлестес тұлғалары туралы ақпаратқа қатысты құпиялылықты сақтау, егер онда дайындалып жатқан немесе жасалған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы деректер болмаса.

7.Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органның назарына дайындалып жатқан, жасалып жатқан немесе жасалған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға байланысты жағдайлар туралы жеткізу.

8.Басшы тарапынан ықтимал сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар болған жағдайда жауапты тұлға уәкілетті мемлекеттік органдарды осы фактілер туралы хабардар етеді ҚР Заңының 24-бабының 1-тармағына сәйкес уәкілетті мемлекеттік органдарды "сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы"ҚР Заңының 24-бабының 1-тармағына сәйкес осы фактілер туралы хабардар етеді.

6.2 Университеттегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – шаралар жоспарын бекіту-жоспарды орындау мерзімдері мен жауаптыларын көрсете отырып, жыл сайын қабылдау.
- Қызметкерлерді оқыту-құқықтық жауапкершілікті қоса алғанда, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша тренингтер мен семинарлар өткізу.
- Әдепті мінез-құлық пен адалдықты қалыптастыруға бағытталған қызметкерлердің мінез-құлқының жалпы ережелерін енгізу.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сананы қалыптастыру – білім алушылар мен қызметкерлер арасында сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікке тәрбиелеу бойынша дәріс топтарының жұмысы.
- Ішкі бақылау жүргізу – Нормативтік құқықтық актілердің сақталуын бағалау және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау үшін білім алушылар мен қызметкерлерге тұрақты сауалнама жүргізу.
- Студенттік активті тарту-студенттік активтің сыбайлас жемқорлыққа қарсы бастамаларды іске асыруға белсенді қатысуы, студенттердің сыбайлас жемқорлық және оның салдары туралы хабардарлығын арттыруға бағытталған ақпараттық кампаниялар, конкурстар мен іс-шаралар өткізу.

- Жұртшылықты ақпараттандыру – университеттің ресми сайтында Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралардың іске асырылуы туралы ақпаратты орналастыру (miras.edu.kz)
- Сыбайлас жемқорлық туралы хабарлау үшін арналар құру:
  - ✓ электрондық пошта-сыбайлас жемқорлық фактілері туралы анонимді хабарларға арналған арнайы мекенжай (adal@miras.edu.kz).
  - ✓ Сенім жәшігі-анонимді шағымдар үшін ыңғайлы және қол жетімді жерде орнатылған физикалық қорап.
  - ✓ ректордың блогы-студенттер мен қызметкерлер өз пікірлері мен ұсыныстарын қалдыра алатын университет сайтындағы бөлім.
  - ✓ сенім телефоны университеттің ресми сайтында көрсетілген, ол бойынша сыбайлас жемқорлық фактілері туралы анонимді түрде хабарлауға болады
  - ✓ мобильді қосымша - (miras.app) шағымдар мен ұсыныстар беру үшін.
  - ✓ студенттік кеңес-студенттік кеңестің сыбайлас жемқорлық туралы ақпаратты жинауға және беруге қатысуы.

7.Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты қолдану саласы және оның қолданысына түсетін адамдар тобы

1.Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың ережелері атқаратын лауазымына және атқаратын функцияларына қарамастан университеттің барлық қызметкерлері мен білім алушыларының қызметіне қолданылады.

2.Осы саясатта айқындалған рәсімдерді орындауға қатысатын барлық білім алушылар, қызметкерлер және университет басшылары оның талаптарын сақтамағаны үшін жауап береді.

3.Саясат Университет шарттық қатынастарға түсетін басқа адамдарға (жеке және (немесе) заңды тұлғаларға) да қолданылады.

8.Университет қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимылға байланысты міндеттері

Университеттегі лауазымы мен жұмыс өтіліне қарамастан, барлық қызметкерлер өздерінің лауазымдық міндеттерін орындауға байланысты:

1.Осы Саясаттың ережелерін басшылыққа алу және оның қағидаттары мен талаптарын мүлтіксіз сақтау;

2.Университет мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаудан және (немесе) жасауға қатысудан бас тарту;

3.Басқалар университет мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға дайын деп түсіндіруі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болу;

4.Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға жауапты адамды/университет басшылығын қызметкерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелеу жағдайлары туралы дереу хабардар ету;

5.Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға жауапты адамды/университет басшылығын қызметкерге басқа қызметкерлердің, университеттің контрагенттерінің немесе өзге де тұлғалардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау жағдайлары туралы белгілі болған ақпарат туралы дереу хабардар ету;

6.Қызметкердің мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі немесе туындауы туралы жауапты тұлғаға хабарлау.

9. Университет қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат талаптарын сақтамағаны үшін жауапкершілігі

1.Барлық қызметкерлер Қазақстан Республикасының қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының нормаларын сақтауға тиіс.

2.Барлық қызметкерлер осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтағаны үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жауаптылықта болады.

3.Осы саясаттың талаптарын бұзғаны үшін кінәлі адамдар тәртіптік, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және қылмыстық жауаптылыққа тартылуы мүмкін.

10. Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын қайта қарау және оған өзгерістер енгізу тәртібі

Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың жеткіліксіз тиімді ережелері немесе онымен байланысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдер анықталған кезде сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты және/немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдерді қайта қарау және оларға өзгерістер енгізу мүмкін болады.

Қайта қарау басталуы мүмкін:

1.Мониторинг нәтижелерін талдау негізінде-сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралардың тиімділігін тұрақты бағалау.

2.Қызметтік тексерулердің нәтижелері бойынша-сыбайлас жемқорлық фактілері немесе қолданыстағы рәсімдердегі кемшіліктер анықталған жағдайда.

3.Қызметкерлердің ұсынысы бойынша-университеттің кез-келген қызметкері сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты жақсарту бойынша ұсыныстар, үлес қоса алады.

4.Заңнамадағы өзгерістерді ескере отырып-сәйкес саясатты жаңарту нормативтік актілердің жаңа талаптары.

